

Міністерство оборони України
Національний університет оборони України

Навчально-науковий інститут фізичної культури
та спортивно-оздоровчих технологій

VI Міжнародна науково-практична конференція
Сучасні тенденції та перспективи розвитку
фізичної підготовки та спорту
Збройних Сил України,
правоохоронних органів, рятувальних та
інших спеціальних служб на шляху
євроатлантичної інтеграції України

КИЇВ - 2022

УДК 355.233.2:796 (477)

С – 91

Рецензенти:

Ягунов Василь Васильович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України;

Романчук Сергій Вікторович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, начальник кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного;

Пронтенко Костянтин Віталійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези VI Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2022 р.). Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2022. 402 с.

ISBN 978-617-7187-74-4

У матеріалах конференції висвітлено теоретико-методологічні засади розвитку фізичної підготовки та спорту у секторі безпеки і оборони України з урахуванням досвіду бойових дій та військових конфліктів, проблеми фізичної підготовки та спорту на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, проблеми підготовки фахівців з організації фізичної підготовки та спорту для Збройних Сил України, досвід організації та проведення фізичної підготовки та спорту у збройних силах країн-членів НАТО, прикладні аспекти інформаційних технологій у фізичній підготовці та спорті військовослужбовців, проблеми розвитку військово-прикладних видів спорту у секторі безпеки і оборони України, акцентовано увагу на психологічних та медико-біологічних аспектах фізичної підготовки у секторі безпеки і оборони України з урахуванням досвіду бойових дій та військових конфліктів.

УДК 355.233.2:796 (477)

ISBN 978-617-7187-74-4

© Національний університет оборони України;
Навчально-науковий інститут фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій, 2022

З М І С Т

Перелік скорочень	18
I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА СПОРТУ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ	
Грибан В. Г., Мельников В. Л. Фізична культура як один із засобів формування громадянина – патріота Батьківщини	21
Круцевич Т. Ю., Трачук С. В., Підлетейчук Р. В. Теоретичний концепт формування фізичної готовності допризовної молоді до служби в Збройних Силах України	23
Марченко О. Г., Попов Ф. І. Формування комунікативної компетентності майбутніх офіцерів правоохоронних органів	26
Свистун В. І. Термінологічні проблеми нормативних документів щодо фізичної підготовки і спорту в Збройних Силах України	28
Ягунов В. В. Ціннісно-мотиваційні підвалини фізичного виховання військовослужбовців	31
Анохін Є. Д. До питання про спеціальну фізичну підготовку військовослужбовців	38
Ковальчук А. М., Антошків Ю. М., Петренко А. М. Оптимізація системи оцінювання фізичної підготовленості працівників оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України	42
Корчагін М. В., Меленті Є. О., Балдецький А. А. Актуальні питання удосконалення спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців сил сектору безпеки і оборони УкраїниМ.	45
Петрачков О. В., Коновалов Д. О. Критерії та показники оцінювання сформованості фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ сухопутних військ до професійної діяльності	47
Погребняк Д. В., Павлюк І. М., Балдецький А. А. Застосування контекстного навчання в освітньому процесі ВВНЗ	51
Сухорада Г. І., Нізов Р. М., Бойко С. С. Підготовка концепції розвитку фізичної підготовки і спорту у системі Міністерства оборони України на період до 2028 року	54
Сухорада Г. І., Попович О. І. Врахування вимог євроатлантичних інтеграційних процесів у керівних документах з фізичної підготовки і спорту військовослужбовців системи Міністерства оборони України	57

включатись виключно після проведення експертного оцінювання провідними науковцями галузі, з достатнім рівнем термінологічної підготовленості на предмет їх відповідності теорії ФК і вимогам методології їх визначення. У навчальну літературу мають включатись виключно усталені поняття і терміни, прийняті у теорії ФК чи нові терміни і поняття з відповідним науково-теоретичним обґрунтуванням.

Ковальчук А. М.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Антошків Ю. М.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Петренко А. М.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ПРАЦІВНИКІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДСНС УКРАЇНИ

Професійна підготовка рятувальника включає в себе систему підготовки з різних напрямів службової діяльності, зокрема практичне відпрацювання контрольних нормативів зі загальної фізичної підготовки (фізичне виховання), що є основою виконання оперативно-рятувальних завдань за призначенням. Відповідно до ст. 90 Кодексу цивільного захисту України та з метою забезпечення належного рівня професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників органів управління та формувань оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України, наказу МВС України 20.11.2015 № 1470 здійснюється практичне оцінювання спеціальна та загальна фізична підготовленість працівників підрозділів ДСНС України [1, 2].

У зв'язку з підвищенням вимогливості до стану загальної фізичної підготовленості атестованого складу підрозділів ДСНС України, на нашу думку, та на підставі напрацювань робочої групи провідних фахівців у сфері фізичної культури та спорту підрозділів та ВНЗ ДСНС України (наказ ДСНС України №17 2831/172 2 від 21.02.2022 р.), слід переглянути та доопрацювати систему оцінювання фізичної підготовленості та нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням.

До опису нормативів виконання навчальних вправ з фізичної підготовки для особового складу підрозділів оперативно-рятувальної служби

цивільного захисту долучались значна частина науковців [3, 4, 5], проте щодо кількості та якості цих нормативів залишилось багато невирішених завдань.

Для оцінювання фізичної підготовленості серед чоловіків запропоновано 14 контрольних вправ, що визначають рівень розвитку окремих рухових якостей (рис. 1).

Контрольними вправами для визначення розвитку рухової якості сили нами виокремлено такі нормативи: підтягування на перекладені, згинання та розгинання рук з упору лежачи, жим гирі вагою 24 кг однією рукою, підйом по канату без допомоги ніг, комплексно-силова вправа.

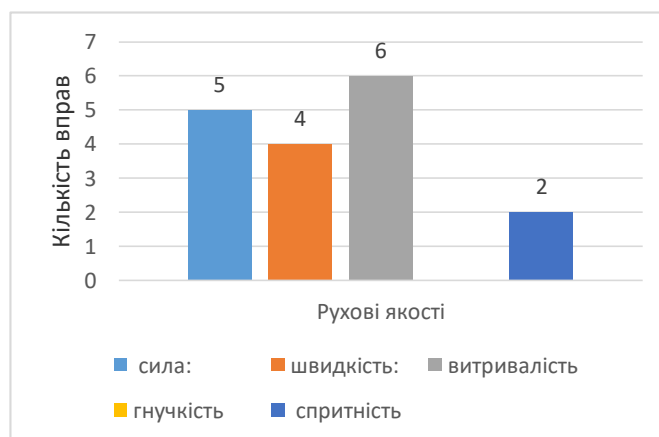

Рис. 1. Кількість тестових вправ для визначення фізичних якостей чоловіків

Контрольними вправами для визначення розвитку рухової якості швидкості нами виокремлено такі нормативи: біг на дистанцію 100 м, плавання на дистанцію 100 м, човниковий біг 10x10 м, подолання 100 м смуги з перешкодами.

Контрольними вправами для визначення розвитку рухової якості витривалості нами виокремлено такі нормативи: біг на дистанцію 1000 м, біг на дистанцію 3000 м, пірнання у довжину для працівників, які виконують аварійно-рятувальні роботи у воді, пірнання на глибину 3 м з пропливанням на глибині для працівників, які виконують аварійно-рятувальні роботи у воді, подолання схилу крутизною 25-30% стежка 100 м, комплексно-силова вправа.

Контрольними вправами для визначення розвитку рухової якості спритності нами виокремлено такі нормативи: човниковий біг 10x10 м, подолання 100 м смуги з перешкодами.

Для першої, другої, третьої та четвертої медико-вікових груп серед чоловіків визначено обов'язковість 14 тестових вправ (рис. 2).

Для п'ятої медико-вікової групи серед чоловіків визначено обов'язковість виконання таких тестових вправ (рис. 2): підтягування на перекладені, згинання та розгинання рук з упору лежачи, жим гирі вагою 24 кг однією рукою, човниковий біг 10x10 м, підйом по канату без допомоги ніг, пірнання у довжину для працівників, які виконують аварійно-рятувальні

роботи у воді, пірнання на глибину 3 м з пропливанням на глибині для працівників, які виконують аварійно-рятувальні роботи у воді, подолання схилу крутизною 25-30% стежка 100 м.

Для шостої медико-вікової групи серед чоловіків визначено обов'язковість виконання таких тестових вправ (рис. 2): підтягування на перекладені, згинання та розгинання рук з упору лежачи, жим гири вагою 24 кг однією рукою.

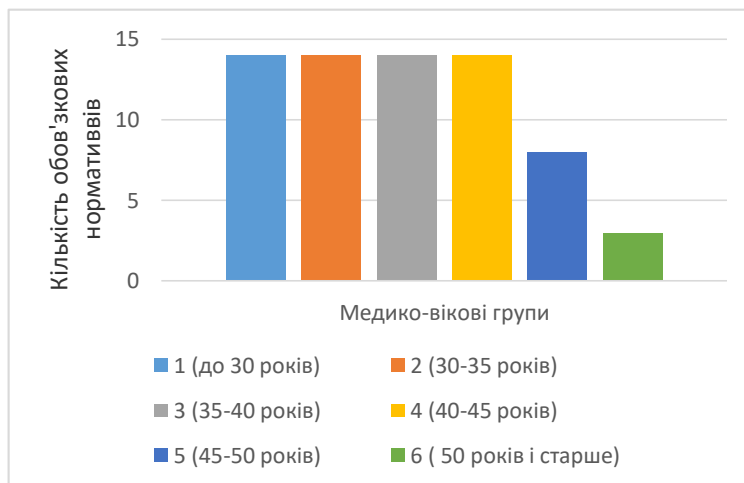

Рис. 2. Кількість обов'язкових тестових вправ (нормативів) для медико-вікових груп серед чоловіків

Аналіз контрольних нормативів оцінювання фізичної підготовленості особового складу підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України уможливив такі висновки:

1. Нормативи виконання навчальних вправ з фізичної підготовки для особового складу підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного складу відокремлено шість медико-вікових груп з періодом в 5-ть років для чоловіків та жінок. Для оцінювання розвитку основних фізичних якостей чоловіків запропоновано 14 тестових вправ: 10 вправ з оцінювання загальнофізичної підготовленості, 4 вправи – зі спеціальної фізичної підготовленості.

2. На підставі тестування особового складу оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України слід переглянути та допрацювати комплекс тестових вправ для оцінювання рівня розвитку основних фізичних якостей та рівня загальнофізичної підготовки. Слід уніфікувати систему оцінювання рівня фізичної підготовленості для чоловіків, враховуючи рівномірний розподіл тестових вправ для окремо визначених рухових якостей. Також, на нашу думку, слід проводити тестування з загальнофізичної підготовки упродовж усього терміну несення служби, а саме: у всіх медико-вікових групах чоловіків. Для оцінювання використовувати лише диференційний залік як вид контролю. Тестові вправи з загальнофізичної та спеціальнофізичної підготовки слід виокремити та розмежувати.

Література

1. Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконань завдань за призначенням : наказ МВС України від 20.11.2015 року № 1470.
2. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 року № 5403-VI.
3. Ратушний Р. Т., Кошеленко В. В., Ковальчук А. М., Антошків Ю. М. Фізичне виховання курсантів навчальних закладів МНС України упродовж дня. Львів: навч.-метод. посіб. 2011. 140 с.
4. Ковальчук А. М., Петренко А. М., Антошків Ю. М., Смоляк Д. В. Виконання навчальних вправ з фізичної та рятувальної підготовки. Львів: метод. реком. 2020. 92 с.
5. Романчук С. В. Фізична підготовка курсантів військових навчальних закладів Сухопутних військ Збройних Сил України : [монографія] Львів : АСВ, 2012. 367 с.

Корчагін М. В.

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Меленті Є. О.

*кандидат технічних наук, доцент
Національна академія Служби безпеки України*

Балдецький А. А.

*Військовий інститут Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Сили безпеки і оборони є основним інструментом держави для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави. Сектор безпеки і оборони впроваджує положення Стратегії національної безпеки України для захисту державних інтересів від актуальних та перспективних загроз національній безпеці України. Під сектором безпеки і оборони відповідно ст.1 Закону України “Про національну безпеку України” розуміється система органів державної влади, ЗС України, а також правоохоронних та розвідувальних органів, органів державної влади спеціального призначення з правоохоронними функціями, оборонно-промислового комплексу України, сил цивільного захисту, діяльність котрих постійно перебуває під цивільним демократичним контролем і відповідно до Конституції та згідно з законами України за